

Biroul permanent al Senatului

Bp. 113, 2 martie 2023

AVIZ

**referitor la proiectul de ORDONANȚĂ DE URGENȚĂ
pentru completarea Legii drepturilor pacienților nr. 46/2003**

Analizând proiectul de **ORDONANȚĂ DE URGENȚĂ** pentru completarea Legii drepturilor pacienților nr. 46/2003, transmis de Secretariatul General al Guvernului cu adresa nr. 69 din 24.02.2023 și înregistrat la Consiliul Legislativ cu nr. D207/27.02.2023,

CONSILIUL LEGISLATIV

În temeiul art. 2 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 73/1993, republicată, cu completările ulterioare, și al art. 33 alin. (3) din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ, cu modificările ulterioare,

Avizează favorabil proiectul de ordonanță de urgență, cu următoarele observații și propuneri:

1. Proiectul de ordonanță de urgență are ca obiect completarea Legii drepturilor pacienților nr. 46/2003, cu modificările și completările.

Potrivit Notei de fundamentare, intervenția legislativă vizează „facilitarea accesului membrilor familiei la datele confidențiale ale pacientului în cazul în care acesta s-a prezentat la unitatea sanitară în stare fizică de inconștiență și fără aparținători, iar evoluția patologică a dus la decesul acestuia ..., în situația în care defunctul nu și-a exprimat, în tipul vieții, o dorință contrară și consemnată în scris, în acest sens”.

2. Precizăm că, prin avizul pe care îl emite, Consiliul Legislativ nu se pronunță asupra oportunității soluțiilor legislative preconizate.

3. La al doilea paragraf al preambulului, pentru claritatea exprimării, propunem ca textul să debuteze, astfel: „Ținând cont de Recomandarea Avocatului Poporului nr. 171/2022 prin care se

comunică Ministerului Sănătății necesitatea modificării cadrului legal privind...”.

La **paragraful al treilea**, semnalăm că expresia „potrivit cadrului legal actual” este improprie stilului normativ, fiind necesară indicarea expresă a prevederilor avute în vedere de inițiatori.

Această observație este valabilă și pentru **paragraful al optulea, al unsprezecelea și al douăzecilea**, în ceea ce privește sintagmele „în cuprinsul cadrului legal”, „legislația în vigoare”, respectiv „la nivelul legislației cu impact asupra drepturilor pacientului”.

De asemenea, pentru rigoare în exprimare, propunem ca expresia „acordul pacientului privind desemnarea persoanelor care pot fi informate despre starea sa de sănătate, rezultatele investigațiilor, diagnosticul, prognosticul, tratamentul, datele personale” să fie redată sub forma „acordul pacientului privind desemnarea persoanelor care pot fi informate **cu privire la** starea sa de sănătate, **la** rezultatele investigațiilor, **la** diagnosticul, prognosticul, tratamentul, **respectiv la** datele personale”.

Totodată, pentru respectarea exigențelor normative, finalul textului va avea următoarea formulare: „prin completarea formularului prevăzut în anexa nr. 5 la Normele de aplicare a Legii drepturilor pacientului nr. 46/2003, aprobate prin Ordinul ministrului sănătății nr. 1410/2016”.

La **paragraful al patrulea**, pentru rigoare normativă, este necesară înlocuirea abrevierii „etc.” cu expresia „**și altele asemenea**”.

În ceea ce privește **paragraful al optulea**, având în vedere că **un act normativ instituie dispoziții referitoare la un anumit domeniu**, și nu „analizează situații”, se impune înlocuirea sintagmei „nu se reglementează/analizează situația în care” cu sintagma „**nu se reglementează situația în care**”.

Totodată, pentru respectarea normelor de tehnică legislativă, trimiterea la prevederile Codului civil va fi formulată, astfel: „**potrivit prevederilor art. 1 alin. (2) din Legea nr. 287/2009 privind Codul civil, republicată, cu modificările și completările ulterioare**”.

În ceea ce privește **paragraful al nouălea**, pentru un spor de rigoare în exprimare, sugerăm reformularea textului, astfel:

„**Ținând cont de prevederile art. 80 și 81 din Legea nr. 287/2009, republicată, cu modificările și completările ulterioare, care reglementează situațiile referitoare la**

determinarea funeraliilor, dispunerea cu privire la corpul defunctului, prelevarea de organe, țesuturi și celule umane, în scop terapeutic și științific, în lipsa unei opțiuni exprese a persoanei decedate, **precum și la necesitatea exprimării acordului prealabil și expres al soțului supraviețuitor, părinților, descendenților, rudelor în linie colaterală până la al patrulea grad inclusiv**".

Referitor la **paragraful al zecelea**, semnalăm că acesta reiterează, într-o formulare distinctă, cele menționate în **paragraful al optulea**. Prin urmare, este necesară eliminarea acestuia din cuprinsul preambulului.

Această observație este valabilă și pentru **paragraful al unsprezecelea**, care reiterează cele menționate tot în **paragraful al optulea**.

La **paragraful al treisprezecelea**, pentru o exprimare corectă, sintagma „ținând cont că de faptul că în cazul unei evoluții fulminante soldată cu deces a pacientului”, din debutul textului, trebuie redată sub forma „ținând **cont de faptul** că, în cazul unei evoluții fulminante soldată cu **decesul** pacientului”.

Pe de altă parte, semnalăm că acest text reiterează cele menționate în **paragraful al șaselea**.

În ceea ce privește **paragraful al cincisprezecelea**, precizăm că, în actuala formulare, acesta intră în contradicție cu cele statuate de Curtea Constituțională în Decizia nr. 162/2008, menționată și de către inițiatori în cuprinsul Notei de fundamentare, prin care a fost respinsă excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 21 și 22 din actul normativ de bază, Curtea reținând că „Oricum, textele de lege criticate nu conțin dispoziții cu caracter retroactiv, aplicându-se, de la data intrării în vigoare, pentru viitor. De asemenea, **textele de lege ce fac obiectul excepției de neconstituționalitate nu încalcă obligația respectării Constituției, a supremației sale ori a legilor**".

Prin urmare, se impune eliminarea acestui paragraf din cuprinsul preambulului.

La **paragraful al șaptesprezecelea**, pentru considerente de ordin gramatical, precum și pentru un spor de rigoare normativă, sintagma „prin crearea accesului la datele medicale a soțului supraviețuitor, descendenților, ascendenților, colateralilor (până la gradul IV inclusiv), doar în cazul pacienților care s-au aflat în imposibilitatea” trebuie înlocuită cu sintagma „prin crearea accesului

soțului supraviețuitor, a descendenților, a ascendenților, respectiv a rudelor în linie colaterală până la al patrulea grad inclusiv, la datele medicale ale pacientului, doar în cazul în care acesta s-a aflat în imposibilitatea”.

În ceea ce privește **paragraful al optsprezecelea**, semnalăm că acesta este lipsit de claritate și nu motivează urgența adoptării prezentului proiect.

Prin urmare, recomandăm eliminarea acestuia din cuprinsul preambulului.

Această observație este valabilă și pentru **paragraful al nouăsprezecelea**.

4. Referitor la modalitatea de reglementarea a măsurii preconizate prin prezentul proiect, respectiv completarea Legii nr. 46/2003, cu modificările și completările ulterioare, cu un nou articol, art. 22¹, care să instituie o excepție de la prevederile art. 22 din actul normativ de bază, apreciem că această soluție ar trebui prevăzută ca o completare a celor reglementate la art. 24 alin. (2).

În acest sens, potrivit acestor din urmă prevederi, „pacientul are dreptul de a desemna, printr-un acord consemnat în anexa la foaia de observație clinică generală, o persoană care să aibă acces deplin, atât în timpul vieții pacientului, cât și după decesul pacientului, la informațiile cu caracter confidențial din foaia de observație”.

Ca urmare, pentru a fi acoperită întreaga problemă referitoare la accesarea datelor pacientului, precum și pentru a se asigura succesiunea logică a ideilor în text, este necesar ca textele preconizate prin prezentul proiect să fie inserate ca alineate distincte ale **art. 24**, marcate ca **alin. (3) – (6)**.

Pe cale de consecință, pentru exprimarea riguroasă a obiectului reglementării, **titlul și partea introductivă a articolului unic** trebuie reformulate, astfel:

„Ordonanță de urgență pentru completarea art. 24 din Legea drepturilor pacienților nr. 46/2003”;

„Articol unic. - La articolul 24 din Legea drepturilor pacientului nr. 46/2003, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 51 din 29 ianuarie 2003, cu modificările și completările ulterioare, după alineatul (2) se introduc patru noi alineate, alin. (3) – (6), cu următorul cuprins:”.

În continuare se vor reda textele preconizate pentru **actualele alin. (1) – (4) ale art. 22¹**, marcate corespunzător, urmând ca formularea „După art. 22, se introduce un nou articol, art. 22¹ cu următorul cuprins:” să fie eliminată, iar normele de trimitere din cuprinsul acestora să fie reformulate în mod corespunzător.

De asemenea, în considerarea celor menționate, textul propus pentru **partea introductivă a actualului alin. (1) al art. 22¹** va avea următoarea formulare:

„(3) În situația în care pacientul s-a aflat în imposibilitatea de a-și exprima consimțământul cu privire la informațiile prevăzute la art. 21 și a intervenit decesul acestuia, prin excepție de la prevederile art. 22, aceste informații pot fi furnizate, la cerere, următoarelor persoane în ordinea de mai jos:”.

Observația este valabilă, în mod corespunzător, și pentru textul propus pentru **actualul alin. (2) al art. 22¹**.

Totodată, pentru unitate terminologică cu prevederile Codului civil, recomandăm ca textul preconizat pentru **lit. d) a actualului alin. (1) al art. 22¹** să fie reformulat, astfel:

„d) rudelor în linie colaterală până la al patrulea grad inclusiv”.

În ceea ce privește textul propus pentru **actualul alin. (3) al art. 22¹**, semnalăm că sintagma „privind îndeplinirea condițiilor de conformitate cu prevederile prezentei legi” este lipsită de claritate și poate genera confuzii în aplicarea actului normativ, neînțelegându-se care sunt respectivele condiții de conformitate, având în vedere că nici actul normativ de bază nu face referire la astfel de condiții.

Este necesară revederea și reformularea normei în acest sens.

PREȘEDINTE

Florin IORDACHE

L. nr. 287/2009

M. Of. nr. 511/24 iul. 2009

Lege privind Codul civil

(v. D.I.C.C.J. nr. 4/2013 - M. Of. nr. 226/19 apr. 2013 (art. 396 - 404); D.I.C.C.J. nr. 1/2014 - M. Of. nr. 283/17 apr. 2014; D.I.C.C.J. nr. 2/2014 - M. Of. nr. 411/3 iun. 2014; Decizia I.C.C.J. nr. 12/2015 - M. Of. nr. 678/7 sep. 2015 (art. 1279 alin. (3) teza I și art. 1669 alin. (1))

¹ republicare cu renumerotare

M. Of. nr. 505/15 iul. 2011

Lege privind Codul civil

² modificări prin

L. nr. 60/2012

M. Of. nr. 255/17 apr. 2012

modifică art. 658

Lege privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 79/2011 pentru reglementarea unor măsuri necesare intrării în vigoare a Legii nr. 287/2009 privind Codul civil

³ rectificare

M. Of. nr. 246/29 apr. 2013

rectifică art. 297 alin. (2) teza a doua

RECTIFICARE

⁴ modificări prin

L. nr. 138/2014

M. Of. nr. 753/16 oct. 2014

modifică art. 1112, art. 2445 alin. (1), art. 2504 alin. (1)

Lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative conexe

Dispune republicarea cu renumerotare

⁵ modificări prin

O.U.G. nr. 1/2016

M. Of. nr. 85/4 feb. 2016

modifică art. 2445 alin. (1)

Ordonanță de urgență pentru modificarea Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, precum și a unor acte normative conexe

aprobată cu modificări și completări prin L. nr. 17/2017

M. Of. nr. 196/21 mar. 2017

Dispune republicarea cu renumerotare

⁶ modificări prin

L. nr. 17/2017

M. Of. nr. 196/21 mar. 2017

modifică art. 2445 alin. (1)

Lege privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 1/2016 pentru modificarea Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, precum și a unor acte normative conexe

⁷ admisă excepție de neconst. prin

D.C.C. nr. 534/2018

M. Of. nr. 842/3 oct. 2018

art. 277 alin. (2) și (4) sunt constituționale în măsura în care permit acordarea dreptului de ședere pe teritoriul statului român, în condițiile stipulate de dreptul european, soților- cetățeni ai statelor membre ale Uniunii Europene și/sau cetățeni ai statelor terțe - din căsătoriile dintre persoane de același sex, încheiate sau contractate într-un stat membru al Uniunii Europene

Decizia nr. 534 din 18 iulie 2018 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 277 alin. (2) și (4) din Codul civil

Lege privind Codul civil

(v. D.I.C.C.J. nr. 4/2013 - M. Of. nr. 226/19 apr. 2013 (art. 396 - 404); D.I.C.C.J. nr. 1/2014 - M. Of. nr. 283/17 apr. 2014; D.I.C.C.J. nr. 2/2014 - M. Of. nr. 411/3 iun. 2014; Decizia I.C.C.J. nr. 12/2015 - M. Of. nr. 678/7 sep. 2015 (art. 1279 alin. (3) teza I și art. 1669 alin. (1))

¹ republicare cu
renumerotare

M. Of. nr. 505/15 iul. 2011

Lege privind Codul civil

² modificări prin

L. nr. 60/2012

M. Of. nr. 255/17 apr. 2012

modifică art. 658

Lege privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 79/2011 pentru reglementarea unor măsuri necesare intrării în vigoare a Legii nr. 287/2009 privind Codul civil

³ rectificare

M. Of. nr. 246/29 apr. 2013

rectifică art. 297 alin. (2) teza a doua

RECTIFICARE

⁴ modificări prin

L. nr. 138/2014

M. Of. nr. 753/16 oct. 2014

modifică art. 1112, art. 2445 alin. (1), art. 2504 alin. (1)

Lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative conexe

Dispune republicarea cu renumerotare

⁵ modificări prin

O.U.G. nr. 1/2016

M. Of. nr. 85/4 feb. 2016

modifică art. 2445 alin. (1)

Ordonanță de urgență pentru modificarea Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, precum și a unor acte normative conexe

aprobată cu modificări și
completări prin

L. nr. 17/2017

M. Of. nr. 196/21 mar. 2017

Dispune republicarea cu renumerotare

⁶ modificări prin

L. nr. 17/2017

M. Of. nr. 196/21 mar. 2017

modifică art. 2445 alin. (1)

Lege privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 1/2016 pentru modificarea Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, precum și a unor acte normative conexe

⁷ admisă excepție
de neconst. prin

D.C.C. nr. 534/2018

M. Of. nr. 842/3 oct. 2018

art. 277 alin. (2) și (4) sunt constituționale în măsura în care permit acordarea dreptului de ședere pe teritoriul statului român, în condițiile stipulate de dreptul european, soților- cetățeni ai statelor membre ale Uniunii Europene și/sau cetățeni ai statelor terțe - din căsătoriile dintre persoane de același sex, încheiate sau contractate într-un stat membru al Uniunii Europene

Decizia nr. 534 din 18 iulie 2018 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 277 alin. (2) și (4) din Codul civil

L. nr. 46/2003

M. Of. nr. 51/29 ian. 2003

Legea drepturilor pacientului

(v. Decizia I.C.C.J. nr. 19/2015 - M. Of. nr. 590/5 aug. 2015 (art. 34 alin. (2)))

- 1 promulgată prin D. nr. 60/2003 M. Of. nr. 51/29 ian. 2003
Decret pentru promulgarea Legii drepturilor pacientului

- 2 modificări prin L. nr. 50/2016 M. Of. nr. 247/4 apr. 2016 *modifică art. 12*
Lege pentru modificarea art. 12 din Legea drepturilor
pacientului nr. 46/2003

- 3 modificări prin L. nr. 191/2017 M. Of. nr. 593/25 iul. 2017 *modifică art. 8*
Lege pentru modificarea art. 8 din Legea drepturilor
pacientului nr. 46/2003

- 4 completat prin L. nr. 347/2018 M. Of. nr. 3/3 ian. 2019 *introduce alin. (2) la art. 24*
Lege pentru completarea art. 24 din Legea drepturilor
pacientului nr. 46/2003

- 5 completat prin L. nr. 150/2019 M. Of. nr. 619/25 iul. 2019 *introduce lit. f) la art. 1*
Lege pentru completarea art. 1 din Legea drepturilor
pacientului nr. 46/2003

- 6 completat prin L. nr. 186/2019 M. Of. nr. 848/18 oct. 2019 *introduce art. 36_1*
Lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 95/2006
privind reforma în domeniul sănătății și pentru completarea
Legii drepturilor pacientului nr. 46/2003

- 7 completat prin L. nr. 257/2020 M. Of. nr. 1110/20 nov. 2020 *introduce lit. g) la art. 1 și art. 2_1*
Lege pentru completarea Legii drepturilor pacientului nr.
46/2003

- 8 completat prin L. nr. 200/2022 M. Of. nr. 682/8 iul. 2022 *introduce lit. h) și i) la art. 1, cap. IV_1 cu
art. 25_1 și 25_2, alin. (2) la art. 37*
Lege pentru completarea Legii drepturilor pacientului nr.
46/2003

Dispune republicarea cu renumerotare

⁸ modificări prin	D.C.C. nr. 601/2020	M. Of. nr. 88/27 ian. 2021	<i>suspendă pentru 45 de zile dispozițiile art. 164 alin. (1) (termenul se împlinește la 12 martie 2021) după care operează—prevederile art. 147 din Constituție</i>
	Decizia nr. 601 din 16 iulie 2020 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 164 alin. (1) din Codul civil		
⁹ admisă excepție de neconst. prin	D.C.C. nr. 601/2020	M. Of. nr. 88/27 ian. 2021	<i>art. 164 alin. (1)</i>
	Decizia nr. 601 din 16 iulie 2020 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 164 alin. (1) din Codul civil		
¹⁰ modificări prin	L. nr. 140/2022	M. Of. nr. 500/20 mai 2022	<i>modifică art. 41 alin. (2) și (3), art. 42 denumirea marginală, art. 43 alin. (1) lit. b) și alin. (2)-(4), art. 44, art. 46, art. 48, art. 80 alin. (1), art. 92 denumirea marginală și alin. (4), art. 104 denumirea marginală, art. 106 alin. (2), art. 110, art. 111 lit. d), art. 113 alin. (1) lit. a), art. 114, art. 119 alin. (1), art. 146 alin. (3), cartea I titlul III titlul cap. III, art. 164, art. 165, art. 166, art. 167, art. 168, art. 169, art. 170, art. 171, art. 172, art. 173, art. 174, art. 175, art. 176, art. 177, art. 180 alin. (2), art. 185, art. 211 alin. (1), art. 275, art. 276, art. 293 alin. (1), art. 296, art. 299, art. 300, art. 337 denumirea marginală și alin. (1), art. 371 alin. (2), art. 375 alin. (3), art. 429 alin. (3), art. 430 alin. (2), art. 437 alin. (2), art. 463 alin. (1) lit. a), art. 507, art. 846 lit. f) și g), art. 848 denumirea marginală și alin. (1), art. 902 alin. (2) pct. 1, art. 1080 alin. (1) lit. a), art. 1085 lit. d), art. 1144 alin. (2), art. 1205, art. 1263 alin. (3) și (4), art. 1366, art. 1372 denumirea marginală și alin. (1), art. 1925, art. 1938 lit. a), art. 2009, art. 2016 alin. (2), art. 2030, art. 2035, art. 2063 și art. 2109; introduce alin. (1_1) la art. 41, alin. (3) la art. 42, alin. (3)-(5) la art. 104, alin. (2) la art. 118, alin. (4) la art. 182, alin. (2) la art. 286, alin. (1_1) la art. 370, alin. (1_1) la art. 503, par. 3_1 la cartea a V-a titlul IX cap. IX secț. a 2-a cu art. 2029_1-2029_10 și alin. (4) la art. 2031; abrogă art. 374 alin. (2)</i>
	Lege privind unele măsuri de ocrotire pentru persoanele cu dizabilități intelectuale și psihosociale și modificarea și completarea unor acte normative		

Dispune republicarea cu renumerotare

Dispozițiile art. 118 alin. (2) și ale art. 170 alin. (3) din Legea nr. 287/2009 privind Codul civil, republicată, cu modificările ulterioare, astfel cum au fost reglementate, respectiv modificate prin prezenta lege, vor intra în vigoare la data care va fi prevăzută de legea specială privind reprezentantul personal.